Št. 138. V Gorici, v četrtek dne 30. novembra 1911. **Tečaj XLI**

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . 15 K
2/3 " . . 10 "
1/3 " . . 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

V Gorici se prodaja „Soča" v vseh tobakarnah.

„SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu **„Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem"** in dvakrat v letu **„Vozni red železnic, parnikov in poštnih zvez".**

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič.*

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in pisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — „Gor. Tiskarna" A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico.

II.

Spremembe volilnega reda, ponatisnjene v zadnji »Soči«, kažejo povsem jasno tendenco: **zahtevajo čiste volitve.** Doslej je imela vladajoča klika vse preveč škarje in platno v svojih kremljih, zlasti ako je predsednik volilne komisije prekomoden ali preveč popušča kliki. Po razglašenih spremembah pa je onemogočena marsikaka spletka klike, zlasti tedaj, ako se predsednik zaveda svoje važne naloge. Oglejmo si novi položaj!

Reklamacijsko postopanje.

Doslej so bili razgrneni na davkarijah le imeniki za vsak posamičen davčni okraj, t. j. v Bovcu za bovški, v Sežani za sežanski okraj itd. Vsi imeniki so bili na pogled le v zbornicnih prostorih v Gorici. — Kdor bi se bil hotel v večjem obsegu poslužiti reklamacijske pravice, bi bil moral priti v Gorico; isto tako, kdor bi hotel izvedeti, koga sploh more voliti, da bo glas veljaven. (Tu niti ne omenjam nezakonitih ovir, ki so se stavljale zadnjič onim, ki so hoteli videti volilne imenike).

Odslej bo to drugače! Na vseh davkarijah v deželi bodo morali razgrniti vse imenike za celo deželo. Vsak volilec jih bo mogel pregledati in reklamovati vpis izpuščenih volilcev ali izbris takih, ki nimajo volilne pravice.

Naravno je, da ne moremo pričakovati od vsakega trgovca ali obrtnika, da bi se v takem obsegu poslužil reklamacijske pravice. To mora izvršiti osrednji labor v Gorici, vsi rodoljubi na deželi pa naj gredo odboru na roko.

Letos bo reklamacijska doba najvažniši del prihodnjih volitev. Tudi po novem besedilu § 8. sestavlja volilna komisija imenik volilcev na podlagi imenikov, **ki jih vodi zbornica.** Torej ne po **najnovejših davčnih izkazih,** kar bi bilo bolj naravno in pravično! Je pač zopet tu vmes okvirni državni zakon! — No, gospodje v zbornici so že skrbeli vsa tri leta, da zbornični kataster ni na škodo Italijanov. — Prav zato bo reklamacijsko delo naravnost ogromno, težavno, za Slovence usodepolno!

Priprave za volitev.

Doslej je izročala volilna komisija vse izkaznice in glasovnice obrtnim instancam I. vrste (magistrat v Gorici in glavarstva), ta pa so jih razpošiljala po občinskih oblodnikih volilcem. Pred tremi leti se je to zgodilo 23. in 24. decembra; dne 25., 26. in 27. so bili prazniki, dné 28. in 29. so jih šele glavarstva razpošiljala občinam, — a 4. januvarja so morale priti glasovnice že nazaj na glavarstva in magistrat. Vmes sta bila zopet dva praznika! Z ozirom na tako kratek čas in še posebe z ozirom na ovire v pregledovanju volilnih imenikov se je zahtevalo od volilcev naravnost nekaj nemogočega.

Odslej bo tudi to drugače! Volilna komisija razpošlje izkaznice in glasovnice volilcem po pošti proti potrdilu. S tem odpade ves tisti čas, ki so ga prej porabila glavarstva in občine. Posebno važno je, da v Gorici ne bo dostavljal izkaznic — magistrat. Čitateljem »Soče« je gotovo še v spominu, kako je magistrat dostavljal volilcem izkaznice. Takrat se je cela vrsta mestnih svetovalcev ponižala do službe občinskih slug, ki so nosili izkaznice po hišah in jih obenem pobirali! Kaj vse so uganjali, smo žigosali brez pardona v »Soči« in v pritožbah na ministerstvo. Ta švindel odslej odpade!

Volitev.

Doslej se je vršila volitev posredno po obrtnih instancah I. vrste in na določen dan pred komisijo v Gorici. Zadnjič n. pr. so morali volilci vrniti izpolnjene in podpisane glasovnice do 4. januarja glavarstvom in v Gorici magistratu, pred volilno komisijo pa se je vršila volitev šele 12. in 13. januarja. Ker so glavarstva poslala vse došle glasovnice komisiji v Gorico najdalje 5. januarja, je imela komisija vse že 6. v rokah **IN ISTEGA DNE JE TUDI ŽE NATANČNO VEDELA ZA RAZMERJE GLASOV.** In od 6. do 12. in 13. januarja je bilo časa dovolj, da so »neznani« tiči nafabricirali še 700 glasov!!

Odslej bo to vse drugače! Volitev potom glavarstva in magistrata odpade popolnoma; vršila se bo edino le določenega dne pred komisijo v Gorici. Glasovnice morejo priti komisiji po pošti ali... po posebnem slu. t. j. kdorkoli sme prinesti glasovnico, samo da je podpisana in priložena izkaznica! Tudi lahko prinese en sam človek sto ali tisoč glasovnic! Komisija sama do končanega skrutinija nič ne vé za razmerje glasov!

Kakor smo hoteli in kakor edino je pravično — tako se bo odslej tudi godilo! Na zavednosti našega ljudstva je, da že prihodnji vspeh ovenča dosedanje delo s častno zmago!

A. Gabršček.

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

V Mariboru in Ptuju so bile velike slavnosti leta 1864, ki so neizmerno vplivale na ljudstvo.

V Mariboru so peli prvič Ipavčev »Kdo je mar«?

V Ptuju so otvorili čitalnico 5. septembra. To so bili veseli navdušenja polni dnevi ...

Leta 1865 se je ustanovila Slov. Matica«. Štajerski Slovenci so položili temeljni kamen temu zavodu, zato so se zelo brigali za nadaljnji razvoj in paznim očesom spremljali delovanje osnovalnega odbora, ki je naposled vendar se zedinil o društvenih pravilih, jih razglasil in sklical glavno skupščino v Ljubljano na dan 11. maja.

H glavni skupščini so se pripeljali s Štajerskega dr. Vošnjak, Trstenjak, dr. Sernec, dr. Prelog in Žuža.

Glavna skupščina se je mirno vršila. Štajerce so smatrali za nekako opozicijo in poročevalec v »Slovencu« je že govoril o »mladih« — to so bili Štajerci — in o »starih«.

Vrelo je pa tačas že v Ljubljani in je že bilo slišati hude kritike o ljubljanskih »prvakih«, da so premalo delavni in premalo energični. Svoje zaupanje so vsi stavili na dr. Tomana, ki se je že mesca februarja bil preselil iz Radovljice v Ljubljano. Njega so tudi izvolili za predsednika v odbor pa 40 mož iz raznih slovenskih pokrajin. Tudi dr. Vošnjak je bil v odboru in ostal v njem do l. 1872.

Zvečer po skupščini je govoril Trstenjak ter izrekel geslo: »Vse za vero, omiko in domovino«. To geslo je dr. Vošnjak kasneje spremenil v »Vse za narod, omiko in svobodo». Sicer pa sodi dr. Vošnjak o geslih tako-le:

»Sicer so pa vsa ta gesla same fraze, tudi geslo »Vse za vero, dom cesarja« je plagiat pruskega: »Für Gott, König und Vaterland«, in vsi ti programi — sodeloval sem pri mnogih tekom let — so porojeni in spisani le za trenotek, bolj ali manj doneče fraze, ki ostanejo na papirju, ne da bi stopile v življenje. In kako smo se včasi mučili pri sestavi programov, kako pretehtavali vsako besedo, da bi ne povedala ne preveč in ne premalo! In ko je bil tiskan program, smo se nanj sklicavali, a zgodovina hodi svojim potem in usoda narodov ni zavisna od še tako lepih programov, ampak od njih lastne moči in še od mnogih drugih faktorjev, spet odvisnih od višjih sil. Vsak narod izvrši svojo nalogo, kakšno, to šele vemo, ko je stopil s pozorišča in izginil v morju večnosti. Da slovanski narod še ni izvršil svojega teka in svoje naloge, o tem celo njegovi nasprotniki ne dvomijo. In ta naloga? Človekoljubje, trdi Stritar in to idejo nahajamo pri najimenitnejših ruskih pisateljih, v prvi vrsti jo propagira L. Tolstoj. Ta naloga se ujema z mehko slovansko naravo, ki nam je sicer zakrivila mnogo bede in suženjstva, a nas vendar ohranila tako mnogoštevilne,

---

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Ah ... pes! Zdaj poglej, kakšni so ljudje: kradeš mu in on se še klanja in izraža spoštovanje! Ha-ha! Morebiti je bil okraden za kopejko, a ta kopejka je njemu toliko, kakor meni rubelj ... In za kopejko se tudi ne gre, marveč za to, da je moja in da nje ne sme nikdo dotakniti, ako je sam ne vržem proč ... Eh! Naj bo! Zdaj pa mi pripoveduj, kje si bil in kaj si videl?«

Dečck se je vsedel tik očeta ter mu pripovedoval podrobno vse vtiske svojega dneva. Ignat je poslušal, zroč z zanimanjem v oživljeno sinovo lice in obrvi velikana so se zamišljeno dvigale.

»Vse po vrhu mi še plavaš, brat ... Otrok si še, da, da!«

»A v jarku smo splašili sovo«, je pripovedoval deček. »To je bilo nekaj! Vzletela je in se zadela v letu ob drevo ... tresk! Celo zatulila je in to je bilo tako žalostno. In zopet smo jo spodili in zopet je bilo tako, — letala je nekaj časa in se zadela ob nekaj. Perje se ji je kar vsipalo! Tako se je mučila v jarku in komaj se je mogla skriti. Potem je nismo več iskali, smilila se nam je, ker je bilo čisto razbita. Je-li čez dan popolnoma slepa, ata?«

»Da«, je dejal Ignat. »Nekateri človek se prav tako meče v življenju, kakor sova podnevi. Išče in išče svojega mesta, bije se in bije, da se kar perje vsiplje, in vendar ni nič ... Razbije se popolnoma, oslabi od bolesti, izgubi vse svoje perje in se skrije naenkrat, samo, da si odpočije po mukah. Gorjé takšnemu človeku, brat!«

Kako mora to boleti«, je rekel Foma rahlo.

»Prav kakor to sovo!«

»In zakaj je tako?«

»Zakaj? To ni lahko povedati. Pri marsikaterem, ker je zaslepljen od napuha, mnogo hoče in razpolaga le z neznatno močjo. Pri drugem, ker je neumen — in še iz mnogih vzrokov. Ti tega ne moreš umeti.«

»Pridita čaj pit!« ju je poklicala Anfisa. Dolgo časa je bila že stala ob vratih s prekrižanimi rokami in občudovala ganjena orjaško bratovo postavo, ki se je prijazno nagibal k Femi in zamišljenost dečkovo, ki se je tiščal k očetovi rami.

Tako se je dan za dnevom počasi razvijalo pred Fomo življenje, ki povprek ni bilo bogato vznemirljivih dogodkov, marveč tiho in mirno. Silni vtiski, ki so budili po eno uro ali po en dan dečkovo dušo, so se včasih ostro risali na ozadju tega enakomernega življenja, a vendar so izginjali kmalu. Dečkova duša je bila še tiho jezero, skrito pred burnim dihom življenja in vse, kar se je dotikalo jezerske površine, je padalo ali k dnu, ne da bi dolgo motilo sanjavo vodo ali pa je zdrčalo po gladini, razplavalo v širokih krogih in izginilo.

Presedevši v šoli pet let in ko je bil napravil komaj in komaj štiri razrede, je izstopil Foma kot dičen, črnolas fant rujavega lica, gostih obrvi in s temnim mahom na zgornji ustnici. Velike, temne oči so gledale zamišljeno in naivno in ustnice so bile polodprte, kakor pri otrocih, toda kedar je zadel na kaj, kar je nasprotovalo njegovi želji, so se razširile zenice v njegovih očeh in vse lice je dobilo odločen in svojeglav izraz ... Kum, nasmehuje se po svojem skeptiškem načinu, mu je govoril:

»Za babe boš slajši nego med, Foma, a velikega razuma dosedaj pri tebi še ni zapaziti.«

Ignat je vzdihal ob teh besedah.

»Ti, kum, bi moral sina kmalu spraviti pod streho!«

»Počakaj še ...«

»Čemu čakati? Naj se še dve, tri leta podi po Volgi, potem pa pod venec ž njim. Le mojo Ljubovj si poglej ...«

Ljubovj Majakina je hodila tačas v peti razred nekega zavoda. Foma jo je pogosto srečaval na ulici, pri čemur mu je vedno milostno pokimala s temnoplavkasto glavico v elegantni čepici. Ugajala je Fomi, toda njena rdeča lica, vesele rujave oči in rudeča usta niso mogle v njem izbrisati žaljivega vtiska njenega ponosnega pozdrava. Bila je znana z gimnazijci in čeravno se je nahajal med njimi Ježov, njegov stari tovariš, vendar Fome ni vleklo k njim in v njihovi družbi je občutil tesnobo. Zdelo se mu je, da se vsi oponašajo s svojo učenostjo in se rogajo njegovi nevednosti. Zbirali so se pri Ljubovi in čitali tam; ako jih je dobil pri čitanju ali pri razmotrivanju, so umolknili, ko se je prikazal. Vse to ga je odbijalo od njih. Nekoč, ko je sedel pri Majakinih, ga je povabila Ljuba na izprehod po vrtu in tam, šetaje poleg njega, ga je vprašala, smešno nabravši obraz:

»Čemu si tako čemeren in čemu nikoli ne govoriš?«

»O čem naj govorim, ko ničesar ne vem!« je dejal Foma prosto.

»Uči se, — čitaj knjige!«

»Ne veseli me.«

(Dalje prih.)

da se nam ni bati za bodočnost. Le truditi se nam je treba, ne pa rok križem držati v fatalističnem pesimizmu.«

Nastopili so važni časi.

Šmerling, ta zli duh za avstrijske Slovane, je moral slovo dati ministrskemu sedežu in na njegovo mesto je bil imenovan grof Belcredi, cesarski namestnik na Češkem.

Po odstopu Šmerlingovem smo tudi mi Slovenci pričakovali, da se bo za nas na bolje obrnilo. Pa tekli so dnevi in šlo je vse naprej, kakor da bi ne bilo nobene izpremembe v vladnem sistemu. Že so se prikazovali prvi znaki bodočega dualizma, ki je izročil Slovane na Ogrskem Madžarom, Čehe in Južne Slovane pa Nemcem. Belcredi je gotovo imel dobro voljo, pa proti najvišjim krogom, ki so težili na Nemško, in proti birokraciji ni ničesar mogel opraviti.

Koncem julija je sicer izdal okrožnico na vse urade, ki se je prav lepo glasila. Ukazal je med drugim:

»Za tiste dežele, po katerih živi več narodov, moram najsrčneje priporočati, **naj se z vsako narodnostjo ravna enako pravično in enako nepristransko.** Urad in vsak posamezni uradnik mora z ljudstvom v njegovem jeziku obravnavati; da je kdo za tako uradovanje zmožen, bode težko in odločno tehtalo, kadar pojde za presojo, za kaj ali kako je ta ali oni uradnik sposoben.«

Prav lepe besede, pa birokracija se prav nič ni menila za nje in ravno uradniki so v vseh deželnih zborih, ki so bili novembra sklicani, da presodijo novo ustavo, se pridružili opoziciji proti vladi.

In Belcredi sam je na najimenitnejša mesta postavil svoje najhujše nasprotnike, ali ni imel dovolj vpliva, njih imenovanja preprečiti. Šmerling je postal predsednik najvišjega sodišča in kot tak še več desetletij silen vpliv imel na pravosodje. Še Pražak, kot justični minister, se je moral vedno z njim boriti.

Na Štajersko je prišel za namestnika bivši policijski minister Mecsery, ki je ravno tako malo znal slovenski, ko njegov prednik grof Strassoldo. In celo Kranjsko je dobilo v osebi nemškega birokrata Bacha slovenščine neveščega deželnega predsednika.

Pričakovali so, da bodo Šmerlingovi deželni zbori razpuščeni, pa tudi to se ni zgodilo, kar je gotovo bila velika napaka in ohrabrilo Šmerlingovo nemškovalno stranko, da se je s tem večjim pogumom ustavljala novi vladni sistemi.

Cesar je z manifestom z dne 20. septembra ustavil februarski patent in obljubil, da bode deželnim zborom predložil v presojo in potrjenje, kar bo sklenil ogrski državni zbor, torej je bila »odprta pot« — za dualizem.

Slovenci so se ogrevali za diplom z dne 20. oktobra 1860, ker bi se po njem lahko razvila federalistična ustava, vendar so imeli močne pomisleke proti preveliki avtonomiji deželnih zborov, ker so v vseh razen na Kranjskem vladali Nemci, oziroma Italijani. Iskali so pote, po katerih bi bilo mogoče združiti vse Slovence v eno skupino, pa tu so zadeli ob nepremagljive ovire.

(Dalje prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za 25 letnico moške podružnice družbe sv. C. in M. daruje Franjo 25 K. — Med Mohorjani v Gorici se je nabralo za družbo 10 K. — Hvala vsem darovalcem!

Iz Podgore. — Ustanovni občni zbor podružnice C. M. D. za Podgoro in okolico se bo vršil v nedeljo 3. decembra ob 3 in pol v otroškem vrtcu.

Naznanilo o zadružnem tečaju.

V nedeljo, dne 19. t. m. se je sklenilo, da naj se vrši zadružni tečaj ob **nedeljah** od 8½ do [illegible] ure zjutraj.

Po tem [illegible]u naznanjam vsem priglašencem, da se prične s poukom dne 3. decembra t. l. v šolski sobi I. tečaja moškega učiteljišča v Gorici.

Vsi oni gospodje, ki se žele udeležiti tega pouka, se prosijo, da pridejo točno k pouku.

Z zadružnim pozdravom

Fran Mermolja.

DOBRAVLJE, 27. XI. 1911.

Domače vesti.

Pater Hugolin Sattner, znani odličen slovenski skladatelj, je praznoval včeraj svojo 60 letnico.

Zveza županov in podžupanov na Krasu bo imela svoj redni občni zbor dne 4. decembra t. l. ob 1. pop. v Sežani pri Polleyu. — Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Naš blagor. 4. Volitev novega odbora: 5. Predlogi in slučajnosti. Ako se ob napovedani uri ne zbere zadostno število udov, se bo zborovanje z istim dnevnim redom vršilo pol ure kasneje ne gledé na število udeležnikov.

Na zborovanje so povabljeni tudi gg. državni in deželni poslanec dr. Gustav Gregorin ter dež. poslanca dr. Hinko Stepančič in Fr. Zlobec.

Porotno zasedanje. — Druga razprava se je vršila v torek, in sicer proti Alojziju Fantuzziju in Avg. Braulinu radi poskušenega uboja. Kakor znano, je Fantuzzi, klepar in krčmar v Gorici, streljal dné 25. avgusta t. l. v tukajšnji sodni palači na laškega odvetniškega kandidata dr. Gvida Battigija, ker je imela iti na dražbo Fantuzzijeva hiša, na katero je posodila gospa Karolina Bozzini rojena Stabile svoto 26000 K. Fantuzzi se ni držal svoje obveznosti in dr. Battigi, nečak gospe, je končno povedal Fantuzziju, da ni drugače nego da se proda hiša na dražbi. Pisal je bil gospej Stabile tudi grozilno pismo ter jo spomnil na čase, ko je bil njen oče leta 1872. od nekega mudnega dolžnika napaden in umorjen. Braulin je kot posredovalec soobtožen, zlasti ker je Fantuzzi nanj valil krivdo, da ga je napeljeval k napadu. Fantuzzi je bil kupil prejšnji dan revolver pri Gyri. Ko je streljal, ga je bil pograbil slučajno na sodišču navzoči Peter Pahor iz Renč, ki ga je tudi razorožil. Fantuzzi je rojen v Gorici 1. avgusta 1855. Sodnemu dvoru je predsedoval nadsvetnik Rutar, prisednika svetnik Vidoz in okr. sodnik Musina, zastopnik drž. pravdništva namestnik dr. Marinaž. Fantuzzija je branil dr. Pangrazi iz Trsta, Braulina dr. Pinavčig. — Fantuzzi je rekel pred poroto, da je bil na dan 25. avg. popolnoma pijan, da ne pozna dr. Battigija, ne ve, da je bil on zastopnik gospe Bozzini-Stabile, gospej je pisal grozilno pismo nahujskan od Braulina. Predsednik pa mu je povedal, da je v preiskavi izpovedal, da je streljal zato, da bi oplašil dr. Battiggija. Braulin pravi, da ni nič kriv, da je bil le posredovalec ter je pisal pismo gospej le vsled naganjanja Fantuzzijevega. — Priča dr. Battigi je pripovedoval, kako Fantuzzi ni plačeval niti obresti. Ustrelil je Fantuzzi nanj dvakrat, enkrat proti glavi njegovi, drugič proti hrbtu, zadel ga ni. Dr. Marani je izpovedal, kako je videl streljati Fantuzzija. Potem so si porotniki s sodnim dvorom ogledali mesto, kjer se je to godilo. Med drugimi pričami je izpovedal notar Čibej, da v njegovi pisarni je pred časom ali Braulin ali Fantuzzi izrekel grozilne besede na dr. Battigija. Peter Pahor iz Renč je pravil, kako je prijel Fantuzzija. A. Sirku je rekel Fantuzzi pol ure prej, da bo že videl, kaj se zgodi. Dr. Pitamic in dr. Bramo sta izpovedala, da je Fantuzzi duševno in telesno zdrav ter odgovoren za svoje dejanje in izključujeta, da bi se bil nahajal v kritičnem momentu v takem stanju, da bi ne bil vedel, kaj dela. Branitelj dr. Pangrazi je trdil, da ni streljal delinkvent, marveč ubog norec. Stavljenih je bilo več vprašanj na porotnike. Po njihovih odgovorih je obsodil sodni dvor Fantuzzija na 18 mesecev težke ječe s postom in trdim ležiščem vsake 3 mesece. Razprava je končala ob 2. uri zjutraj.

V sredo se je vršila razprava proti Antonu Vižintinu iz Zagrajske občine, doma od Sv. Martina. Predsedoval je sodnemu dvoru predsednik okrožne sodnije Cazafura, prisednika nadsvetnika Kuhačevič in okr. sodnik dr. Ziegler. Državno pravdništvo zastopa namestnik dr. Marinaz. Vižintin je obtožen roparskega napada na g.čno Lindo Zumin, katero je napadel 22. maja letos ob Soči na spréhodu od Gradišča proti Majnici. Prijel jo je za vrat, tiščal in vlekel v grmovje; zahteval je od nje denar, če ne jo usmrti. V strašnem strahu mu je dala srebrno verižico ter uhane; nato je zbežal. Aretirali so ga 11. junija. Končno je priznal svoje dejanje. Obsojen je na 18 mesecev težke ječe s postom vsaka dva meseca.

Tiskovne pravde proti »L' Eco«, določena za danes, proti »Soči«, določena za jutri in pojutrišnjem, ter proti »Novemu Času«, določena za pondeljek, odpadejo. Prihodnja razprava bo v torek 5. decembra.

Sankališče v Bohinjski Bistrici. — Za bližajočo se zimsko-sportno sezijo se je popravilo sankališče po celem tiru, obnovili nasipi in zavarovali ovinki z zemljo. Da se ustreže željam začetnikov in dam, se je izkopalo popolnoma novo zabavno sankališče, ki teče paralelno s sportnim sankališčem. Ta nov tir ima v prvi vrsti namen, da se na njem izuri novinec in tisti, kateremu je sportno sankališče prestrmo. To novo sankališče je dolgo 400 m in ima lahek padec 5%.

Veliko pozornost se bode obračalo letos ski-sportu. Preskrbelo se je za novo markacijo na novih terenih Rudnica-Mostnica-Uskovnica in je tako dana prilika smučarjem prirejati krasne izlete proti Bohinjskemu jezeru.

Natančno poročilo o zimsko-sportnem vlaku in o zimsko-sportnih listih za sportna društva se objavi kasneje.

»Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici« priredi v nedeljo, dne 3. t. decembra kakor že naznanjeno, zabavni večer pri jelenu. Vzpored: 1. Godba; 2. A. Sachs: »V boj«, koračnica; 3. Godba; 4. a) A. Sachs: »Ljubici pod oknom«, b) dr. Ipavec: »Planinska roža«; 5. Godba; 6. dr. Ipavec: »Savska«; 7. Godba; 8. Komičen prizor: »Tripolis-Silopirt«; 9. Prosta zabava.

Začetek ob 7½ zveč. in traja do polnoči. — Vstopnina 60 vin. za osebo, k plesu 1 krono. Vabljeni so vsi! Posebnih vabil se ne razpošilja. Odbor.

Društvo »Russkoje zerno« želi prihodnje spomladi zopet poslati nekoliko kmečkih mladeničev iz Rusije na Slovensko, da se izuče tukaj racijonelnega gospodarstva. Obračam se zatorej do vseh onih posestnikov in kmetovalcev, kateri bi pripravljeni bili jednega ali drugega teh mladeničev sprejeti v delo, da mi to javiti blagovoli. Objednem bi prosil naznaniti mi, bi li pripravljeni bili plačevati dotičnikom poleg stanovanja in hrane tudi kakošno posebno nagrado, ter pripominjam, da so vsi gojenci »Russkega zerna« sposobni za vsakoršno tudi najtežavnejše kmečko delo.

V Ljubljani, 28. 11. 1911.

Ivan Hribar.

Ta je lepa! — V poslanski zbornici je stavil klerikalni poslanec Panz predlog, naj se zvišajo plače ... duhovnikom! Pred parlamentom splošne volilne pravice, torej pred par leti, se je v takratni zbornici zvišalo plače duhovnikom; sedaj hočejo zopet povišanje svojih plač. Hkratu pa so njihovi poslanci proti socialnemu zavarovanju in proti opravičenim zahtevam uradnikov. Pa menda zbornica ni na glavo padla, da bi še bolj polnila znano slovito bisago!

Odbor G. S. M. naznanja, da **odpade** v nedeljo, dne 3. decembra plesna vaja in sicer radi tega, ker priredi oni dan »Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici« zabavni večer s plesom »pri jelenu«. Gg. članice in člane pozivljamo, da se udeleže v obilnem številu te narodne prireditve.

Okoli Slovencev, ki stanujejo na gradu v Gorici, lazi neki mestni uslužbenec ter pripoveduje, da je več Lahov kot Slovencev v Gorici, govori o ljudskem štetju, sprašuje odkod so itd. — tako, kakor da bi ljudsko štetje ne bilo še končano. Naj ga zapodi vsak, kogar bi nadlegoval. Ali ima magistrat toliko denarja, da plačuje ljudi za to, da nadlegujejo Slovence?

Nemška propaganda na Goriškem. — V seji zveze nemških alpskih poslancev dne 28. t. m. je prečital poslanec Dobernig dopis o ustanovitvi nemškonacionalnega političnega društva za Goriško in Gradiščansko, v katerem se prosi izdatne podpore za nemškonacionalna stremljenja na tem ozemlju.

Zveza je sklenila z vsemi silami delovati v prospeh nemštva na Jugu!

Molk na celi črti. — Iz mesta nam pišejo: »Tukajšnji list »Eco« ni še imel toliko prostora na razpolago, da bi obelodanil 1. katera slika M. B. je prava med onima, ki se nahajata na Sv. Gori; 2. katero bodo popravljali in 3. zakaj so preč. očetje frančiškani skrili eno onih slik M. B.

Dva tukajšnja italijanska lista sta pozivala N. S. g. knezonadškofa Sedej-a, naj tozadevno odgovori. Odgovora seveda ni bilo. Mari si res misli predstojnik naše nadškofije, da bi bil vsak odgovor nemogoč? Morda. Toda zakaj se pa dopušča, da se na Sv. Gori omalovažuje verski čut romarjev.

K temu dostavljamo, da je svoj čas tukajšnji katoliški list »Gorica« ponujal na prodaj **pravo** sliko M. B. s Sv. Gore, sliko, katero ima Gyra. — Radovedni smo, kaj poreče sedaj na to »Gorica«.

Ali je res, kar se pripoveduje? — Kaj pa? V nedeljo nastopijo na veselici »Slovenskega bralnega in podpornega društva« v Gorici tudi Tripolitanci.

Odbor je engažiral za v nedeljo večer 2 Turka, 1 Arabca in 2 italijanska vojaka, ki naj občinstvu pokažejo, kako se živi v teh hudih časih v Tripolitaniji.

Potemtakem bo v nedeljo večer »pri jelenu« prav živo. Odbor je v pogajanjih z nekim svetovnim čarovnikom in tudi ta pride v Gorico, da nastopi v nedeljo veče. »pri jelenu«.

Nekaj povemo pa še v soboto.

Padel je 12 letni dečko Jos. Humar iz kojščanske županije ter si pri padcu zlomil roko. Zdravijo ga pri usmiljenih bratih v Gorici.

Mrtvega na železniškem tiru so našli pri Villi Vicentini v Furlaniji nekega 19 letnega Al. Duca iz Škodovake. Ne ve se, ali je bil izvršen samomor ali je kdo ubil Duca pa vrgel truplo na železniški tir.

Požar. — Včeraj opoldne je gorelo pri Bolaffiju v Židovski ulici v Gorici. Gorelo je seno v lopi in prazni sodi. Škode je 6000 K.

Tatvina. — Neznani tatovi so udrli v stanovanje sluge v mestni ljudski šoli »pod Kapelo«. Odnesli so razne reči v vrednosti 400 K.

Zgubljeno. — Nekdo je zgubil zlato zapestnico od Gledališke ulice, po Travniku, do Gosposke ulice. Ž ozirom na to, da je zapestnica drag spomin, je pošten najditelj uljudno naprošen, da jo odda v našem upravništvu, kjer dobi lepo nagrado.

Aretacije. — Aretirali so te dni nekega Jos. Pavlina in F. Hlede, ker sta ukradla iz neke prodajalne v Solski ulici nekaj blaga. — Prijeli so nekega A. de Lenardo, ki se vrača v Gorico, dasi je izgnan. — V bližini Tržiča so aretirali nekega 39 letnega Ivana Fontanota radi dejanj, ki jih ne moremo tu imenovati. — Radi goljufije so aretirali v Dornbergu nekega R. Volka iz Rovinja.

Poziv!

Pozivljamo »Novi Čas«. Dasi se kot nepolitično društvo neradi prerekamo v javnosti in se izogibljemo zlasti sterilnih polemik s klerikalnim časopisjem, katero piše pač tako, kakor mu nalaga krščansko prepričanje, ne moremo molčati takrat, ko se napada našo o s e b n o č a s t.

Ob priliki plesne vaje z vojaškim orkestrom dne 19. t. m. je razposlal odbor reklamne lističe, katere je spisal tajnik društva g. Domenis Milovan (mimogrede rečeno 18 letni mladenič), v katerih se vabi na udeležbo. Ti reklamni lističi so sestavljeni v mladeniško idealnem, da skoro petošolsko naivnem slogu. Noben p o š t e n človek ne more v njih najti niti sence kake slabe misli. Zato smo kar obstali, ko je »Novi Čas« v št. 47 porabil to reklamo kot povod takim drznim obdolžitvam kakor: »V oni okrožnici vidi vsak pošten človek n a v a d n o k o v a r s t v o, v z b u j a n j e m i k o v d o s p o l n o s t i v mladem človeku. P o š t e n a d e k l e t a s o s e z g r a ž a l a. Stariši ne bodo pošiljali svojih otrok v t a k o družbo. Kam pridemo Slovenci z mladino, ki je n r a v n o p o k v a r j e n a? Kdo izvršuje to s a t a n s k o d e l o, da nam kvari mladino?« Na koncu še pristavlja: »In v dvorani »T r g o v s k e g a D o m a?« — Okrožnica liberalne »G o r i š k e s l o v e n s k e m l a d i n e« govori d o v o l j j a s n o!

Vedno smo si bili svesti, da skrbimo v polni meri in vestno za dostojnost in lepo obnašanje v plesni dvorani, da vplivamo na člane, naj se dostojno obnašajo tudi izven plesne dvorane. — »Novi Čas« nas je poučil o nasprotnem. Razume se, da zadenejo očitanja p o r n o g r a f i j e,

emravnosti zapeljavanja edi- odbor društva, ki ima skrbeti za red ki vodi društvo. Zahtevamo to- ej odločno, da »Novi Čas« prekliče ori navedene obdolžitve ter da objavi otični reklamni list, ali pa da se izjavi, da jih vzdržuje, v katerem slučaju damo stemu gotovo dobrodošlo priliko, da svo- e obdolžitve dokaže.

V Gorici, dne 30. 11. 1911.

Odbor G. S. M.

Sokolski vestnik.

Predsedstvo »Goriške Sokolske župe« naznanja, da se bo vršil v nedeljo dne 3. decembra t. l. ob 10. uri predpoldne v Gorici v župnih prostorih v ulici sv. Iva- a št. 7. **seja županega odbora** z naznanje- im dnevnim redom.

Pozivljamo bratska društva, da vsled ažnosti dnevnega reda zanesljivo vpoš- jejo svoje zastopnike. Na zdar! Predsed- stvo Gš. S. Ž.

Naznanjamo, da se vrši v nedeljo dne decembra t. l. ob 8.30 uri predpoldne v Gorici v župnih prostorih v ulici sv. Iva- a št. 7. v Gorici seja **županega vaditelj- skega zbora** z naznanjenim dnevnim re- dom.

Pozivljamo brate društvene načelni- ke in podnačelnike, da se te seje radi nje ažnosti **zanesljivo** udeleže. Na zdar! Va- diteljski zbor.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Odprte trgovine v Gorici. — V ne- delio 3. decembra in tudi na nedelje dné 10., 17. in 24. t. m. morejo biti trgovine v Gorici odprte.

Konferenca za evropski vozni red se vrši v Trstu. Prišli so na konferenco za- stopniki vseh evropskih železnic, podjetji n parobrodnih družb. Konferenca utegne trajati cel december.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji 28. t. m. je bila končana debata o provizoriju glede poslovnega reda. Provizorij je sprej- et z veliko večino. Proti so glasovali če- ški radikalci, Rusini in češki agrarci. Nato se je nadaljevala debata o dr. Koernerje- vem nujnem predlogu glede sodnih ime- novanj na Češkem. Dr. Koerner je odločno protestiral proti zapostavljanju češkega sodnega naraščaja in sploh čeških sodni- kov. Potem je bila seja zaključena.

Včeraj so bili v zbornici veliki krava- i. Izzval jih je dr. Hochenburger. Odgo- varjal je na Körnerjev nujni predlog. Ob- našal se je pri tem kakor pravi vsenemški agitator. Rabil je besede: »Besitzstand der deutschen Richter«, »Geschlossenes deu- sches Sprachgebiet«. Nemški del češke dežele je imenoval dosledno »Deutsch- böhmen«. Čehi so se nad njegovimi izva- anji razburjali in ko je dr. Hochenburger spoteovano rabil »Deutschböhmen«, mu je Korner zaklical: »Es gibt kein Deutsch- böhmen!« Hochenburger pa je samo ma- lomarno zamahnil z roko in se zaničljivo nasmehnil. Takoj na to so padle od njego- ve strani besede: »Nemško posestno sta- nje«. To je bil signal izbruhov ogorčenja, kakršno je zavladalo v parlamentu le malokdaj. Vrste čeških poslancev so udrle proti ministrski klopi in slišati je bilo kli- ce »Fej Hochenburger! Proč ž njim! Doli ž njim!« Nemški poslanci so nekaj časa mirno opazovali te dogodke, potem pa so se navalili na Čehe. Pred ministrsko klop- jo je prišlo do spopadov in dejanskih pre- pov, zlasti sta se odlikovala nemška po- slanca Glöckner in Vedral.

Predsednik se je zaman trudil napra- viti red. Med tem je zaklical posl. Tobolka min. predsedniku, da naj prepreči nadaljni govor Hochenburgerjev. »Tako ne sme govoriti avstrijski minister. Njegov nastop onemogoča delo parlamenta. Mi ne more- mo v večino, če so v vladi ljudje s takimi nazori«. Oglasilo se je piskanje na sirene. Vsi slovanski poslanci so v skrajni razbur- jenosti kričali »Fej, ven ž njim!«

Ker si predsednik ni mogel pomagati, je prekinil sejo.

To je izzvalo zopet nove viharje. Ho- chenburger se je začel oddaljevati, Čehi pa so ga zasledovali do izhoda. Tam se je Hochenburger obrnil ter hotel potolažiti češ, da ni mislil tako hudo. V tem hipu pa je stopil posl. Spaček k njemu in ga je opljuval. Hochenburger je izginil.

Proračunski odsek. — V seji prora- čunskega odseka je načelnik posl. Kory- towski pripomnil, da je v svoje obžalova- nje izvedel o pritožbi posl. Korošca in dr. Susteršica, da nista prišla več do besede v prej zaključeni generalni razpravi Predlagal je, da naj da odsek obema mož- nost, da govorita v generalni debati. — Grozila sta z obstrukcijo, ali v prejšnji seji nista bila navzoča. Ker pa je bila vrsta govornikov prej izčrpana in ker dr. Ko- rošec in dr. Susteršič nista bila navzoča, je načelnik proglasil generalno razpravo za zaključeno.

Na predlog posl. dr. Steinwenderja se je sklenila ponovna otvoritev general- ne razprave, v kateri je posl. dr. **Korošec** pred vsemi očital češkim poslancem, da nočejo sodelovati pri koaliciji velikih na- rodnosti in to posebno Slovence pripu- stiti njihovi usodi. Pri vladi sodelujoče narodnosti naj dobe bogzna kaj vse, le Ju- goslovani naj ostanejo praznih rok. Slo- vence so sicer pustili njihovi slovanski ljudje, a vzlic temu se Slovenci čutijo do- volj močne, da se bojujejo tudi sami za svoje pravice. V tem boju se Slovenci ne bodo ozirali na nikogar, ker se tudi nanje ne ozira nihče.

Posl. **Udržal** je izjavil, da je posl. Korošec prišel nekoliko prezgodaj s svo- jim težkimi očitanji na račun češke dele- gacije. Razburjenje Slovencev je popolno- ma umljivo, če se preudari, da se vedno govori o avstrijskem patriotizmu in o neki veliki delavski stranki, ki naj obsega vse patriotične elemente, pri čemur pa naj bi Jugoslovani ne prišli v poštev. Velika av- strijska delavna stranka ne sme puščati izven kombinacije Jugoslovanov, ki so veljali vedno za najzvestejše predstavi- telje avstrijstva na jugu monarhije.

Posl. dr. **Susteršič** je konstatiral, da je poslanec dr. Korošec verno interpe- liral v resnici obstoječe prepričanje Ju- goslovanov. Jugoslovani ne občutijo nič onega prijaznega obraza položaja, o kate- rem je govoril posl. dr. Kramař. Govornik bo predlagal samo štirimesečni proračun- ski provizorij. Govornikova stranka se ne more zadovoljiti z izjavo ministerskega predsednika glede na dalmatinske žele- znice in reciprociteto zagrebškega vseu- čilišča, ravno tako tudi nikakor ne more akceptirati nazorov justičnega ministra, ki jih je izrekel v odgovoru na interpela- cijo posl. dr. Ravniharja v zadevi jezikov- nih ukazov ljubljanskega deželnosodnega predsednika. Odločno protestira tudi proti temu, da so alpske dežele izključene iz vodnocestne akcije.

Nato se je sklenil z 28 proti 10 glaso- vom prehod v specialno razpravo.

Draginjski odsek je v seji v torek sprejel predloge o znižanju tarifov za mleko.

Kriza v češkem klubu je rešena. — Kriza se je rešila v torek v plenarni seji enotnega češkega kluba s tem, da je prof. Masaryk izvoljen v predsedstvo, dr. Stransky pa v parlamentarno komisijo kluba.

Državni pogodbeni uradniki so poslali k poslancem v parlament deputacijo, ki se je pritožila, da vlada kaže premalo do- brohotnosti nasproti njim. Hoče jim zvi- šati prejemke le za 3%, dočim odsek za državne uslužbence predlaga 10% po- viška.

Dalmatinski klub je v seji 28. t. m. sklenil glasovati proti proračunskemu provizoriju. Prišel je do prepričanja, da Stürgkhova vlada ne zasluži zaupanja.

Gosposka zbornica. — Seja je bila 28. t. m. Zbornica je vzela na znanje odpo- ved nadvojvode Ferdinanda Karla in ga je črtala iz vrste svojih članov. Sprejete so bile 3 s Srbijo sklenjene pogodbe. Zbornica je sprejela potem zakonske predloge o mladinskem kazenskem pravu in o mla- dinski oskrbi.

Uradniško vprašanje. — Vlada je zbornici predložila novo predlogo, ki ob- sega službeno pragmatiko uradnikov in posebne določbe glede na časovni avanzma, ki pa so nekoliko predrugačene napram prejšnjim. Zakon določa za vsakega uradnika gotov čas, po katerem napredu- je v višji plačilni razred, oziroma se zvi- šajo njegovi prejemki, dočim pa je njegovo povišanje na višje službeno mesto odvisno od kvalifikacije. Uradniki se razdele v pet kategorij. Časovni avanzma, to je napre- dovanje po plači, bo stalo na leto 23 in pol milijona kron. Minister za zunanje za- deve baron Heinold je izjavil, da vlada uradniške predloge nikakor ne predloži v sankcijo, ako zbornica ne dovoli tudi pokritja.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijansko poročilo o bojih pri Tripolisu.

»Ag. Stefani«. Listi prinašajo o bojih pri Tripolisu dne 26. t. m. podrobnosti: »Tribuna« pravi, da so Italijani našli ve- liko število trupel Arabcev, kar potrjuje tudi dejstvo, da je imel sovražnik v bojih zadnjih dni velike izgube. Mnogo Bedui- nov so našli zvezanih na deblu palm, brž- kone zato, ker so se Turki bali, da ne bi dezertirali. Vsa oaza je polna skrivališč in zalog orožja in municije. Vojašnica v He- niju je bila skoraj popolnoma razdejana od šrapnelov, ki jih je v zadnjih dneh iz- streljala italijanska vojna ladija Carlo Al- berto. Turške utrdbe, ki so jih naši zasedli, so bile res zgrajene umetno.

»Messaggero« povdarja, da so Turki streljali na sanitetni oddelek, ki se je na- hajal blizu poljedelske šole in je imel raz- vešeno zastavo Rdečega križa.

General Caneva je izdal na čete dnevno povelje, v katerem hvali hrabrost ital. vojakov, ki so jo izkazali v boju dne 26. t. m. To dnevno povelje je bilo vsprejeto z največjim navdušenjem. Ugotovilo se je, da so ital. izgube mnogo manje, nego se je mislilo v začetku z ozirom na vroč boj. Število ranjenih Arabcev je veči, nego število ital. ranjencev. Arabci potrjujejo, da so imeli neštevilno mrtvih.

Rusija za mir.

Ruski poslanik Čarikov v Carigradu je svetoval v imenu ruske vlade Porti, naj stopi z Italijo v pogajanja, da se skle- ne čim prej mir, kajti posledice italijansko- turške vojne utegnejo biti strašne.

Zadnje vesti.

Poročajo o bojih z Beduini dne 27. t. m. Boj je končal s porazom Beduinov. — Ain-Zara so Italijani znova bombardi- rali. Italijani prodirajo v notranjščino iz Tripolisa in Bengasija. Vsak dan pobere smrt nekaj vojakov. — Z italijanske strani se povdarja, da bo vojna trajala, dokler se Turčija ne uda. — Pomorska akcija bo »ultima ratio.«

Razne vesti.

Porotna razprava proti atentatorju Njegušu se vrši na Dunaju. — Iz obtož- nice posnemamo:

Nikolaj Njeguš je sin leta 1899. umrle- ga gostilničarja v Šibeniku, Jova Njegu- ša. Mati Marica je vodila gostilno tudi po očetovi smrti naprej, jo končno pred kratkem prodala, razdelila dedščino med osmero otrok ter se preselila na Reko. Ju- lija meseca je Nikolaj dvignil svojo ded- ščino ter jo hranil v šibeniški hranilnici — bilo je 3390 kron.

Obtoženec je obiskoval le ljudsko šo- lo ter se pozneje izučil za mizarja. Bil je inteligentem fant in ko je prišel k voja- kom, k 22. polku v Split, je že v prvem letu postal korporal.

Že v vojaških letih se je mladenič začel baviti z delavskimi vprašanji, za- vzel se je za socijalistične ideje ter se že kot vojak kazal odločnega socijalnega de- mokrata. Radi udeležbe pri neki socijali- stični demokraciji je pretrpel svojo vo- jaško kazen. Leta 1910. je slekel vojaško suknjo, vstopil kot mizarski pomočnik v delo pri šibeniškem mojstru ter se krepko udeleževal političnega življenja; bil je ne- umorni agitator za soc. dem. ideje. Njegov temperament pa je bil že od nekdaj preži- vahen; obtožnica pravi, da je bil Njeguš že v zgodnji mladosti nasilen, trdovraten, vročekrven človek, dostopen frazam in »šlagerjem«.

Že z 19. leti ga je zasegla roka pra- vice, ker je v svoji vročekrvnosti v pre- piru z nasprotnikom pomagal svojim ar- gumentom s pestjo. Eno leto pozneje so ga tožili radi nevarne pretnje — toda iz- muzal se je. Leta 1907 — bil je čas volitev — pa je Nikolaj Njeguš tako živo sledil političnim dogodkom, da je nekega dne prijel znanega klerikalnega župana ši- beniškega dr.ja Krstelja na cesti, ter mu gro- zil, da ga ubije. Sodišče ga je obsodilo na en mesec težke ječe. Kot soc. demokra- tični agitator je bil letos ponovno obsojen radi prestopka proti kolportaži.

Mnenje psihijatrov pa sicer poudarja, da je Nikolaj Njeguš sicer dedno obreme- njne, etično defekten in nasilen individij, da ga pa v nošenem oziru ni smatrati za umobolnega in da tudi v momentu zločina niso bila čutila njegova tako omotena, da bi se moglo izključiti subjektivno krivdo.

Obtožnica je pri kraju Z resnim gla- som se obrne predsednik na obtoženca: Ste razumeli? Se čutite krivega?

Njeguš je včeraj priznal, da je hotel Hochenburgerja ustreliti.

Uboj na Opčinah. — Pred poroto v Trstu se je vršila razprava proti 22 letne- mu dninarju Al. Bortolutti, ker je ubil Iva- na Tavčarja na Opčinah v noči na 21. maja t. l. Na zidu poleg cerkve so sedeli ob pol- noči Tavčar in še dva druga. Mimo je pri- pel Bortolutti, potem je šel nazaj mimo njih. Vse to je bilo mirno. Oni trije so šli na to svojo pot za Lahom. Ta se je na- krat ustavil in ko je prišel mimo njega Tavčar, ga je Bartolutti udaril v rebra in zbežal. Tavčar je bil ranjen, prenesli so ga v Vremčevo hišo, potem v bolnišnico, kjer je umrl. Bortolutti je bil pijan. Obso- jen je na 4 leta težke ječe s postom vsake 3 mesece.

Veliko zastrupljenje. — V Melburnu na Angleškem je obolelo 300 oseb, veči- noma otrok, na znakih nevarnega zastru- pljenja, ker so jedli pokvarjene ribje kon- serve. Šestero otrok je že umrlo, 20 se jih bori s smrtjo.

Pod tovorni vlak je prišel na postaji Vuzenica na Koroškem sprevodnik Fr. Schnautzer. Vlak ga je povozil in usmrtil.

Oproščena detomorilka. — Pred po- roto v Pragi je bila oproščena 24 letna služkinja Ilovska, ki je dné 2. oktobra le- tos umorila svojo 3 letno hčerko.

Škof in Cesar. — V Trst sta bežala iz Ljubljane 18 letni pekovski pomočnik M. Škof in 16 letni Ivan Cesar. Škof je ukra- del svojemu gospodarju 480 K, polovico je dal Cesarju in nato sta se odpeljala z vlakom v Trst. Na postaji pa je čakal Škofa in Cesarja tržaški angelj varuh, ju je lepo sprejel in odpeljal v varne kraje, iz katerih ju zopet varno vrnejo Ljubljani.

(Dalje na četrti strani.)

Išče se

potovalca ali zastopnika,

ki stalno obiskuje goriško okolico in je dobro vpeljan pri boljših strankah. Ponudbe je nasloviti na **»Adriatica«**, destilacija konjaka in tropinovca akc. družba — Reka.

Pri nakupovanju raznega zimskega modnega in manufakturnega blaga na **dan trga sv. Andreja,** kakor tudi za predstoječe **božične praznike,** priporoča se slav. občinstvu tvrdko

Ivančič & Kurinčič GORICA — Gosposka ulica štev. 11 — GORICA

(Via Giosuè Carducci) nasproti Hotela treh Kron.

VAŽNO! Radi prevelike zaloge znatno znižane cene.

Utopljenec. — V soboto je zapazil kovaški mojster Fran Rozman v Mojstrani blizu svoje kovačnice v Bistrici moško truplo. Potegnili so ga iz vode in spoznali v njem 61 letnega kotarja Antona Rabiča iz Mojstrane. Najbrž se je zgodila nesreča. Rabič je zapustil prejšnji večer precej natrkan svoje stanovanje in se ni več vrnil. V temni noči je najbrž padel v Bistrico in utonil.

Medvedje na Dolenjskem. — Posestnik Franc Mavser iz poljanske občine pri Novem mestu se je nedavno šetal po gozdu. Ko je lepo mirno in počasi stopal svojo pot, zagleda nenadoma medvedko, ki se je postavila na zadnje noge in ga je jezno renčeč hotela objeti. Smrtno prestrašeni posestnik jo je naglo odkuril. Medvedka je bila s tem zadovoljna in je odšla z mladičema. Mavser je užil toliko strahu, da je moral ostati 14 dni v postelji. Pred nekaj dnevi so videli v ondotnem kraju četvero medvedjo družino.

Strašna smrt. Cigareta jo je povzročila. — V Mostah pri Ljubljani se je dogodila strašna nesreča. Posestnik in gostilničar Iv. Oražen je kadeč v postelji cigareto zažgal posteljo ter zgorel. Ivan Oražen je bil že kake tri tedne bolan in je ležal v postelji. Žena mu je prinesla večerjo na posteljo. Ko je Oražen povečerjal, je želel cigarete, katere mu je soproga tudi dala, nakar je Oražen kadil. Soproga je nato odšla v spodnje prostore in je mislila, da je mož, kakor po navadi, zaspal. Ko je ob četrt na deset prišla soproga z otroki v zgornje prostore spat, videla je, da je vse zakajeno in da — gori. Sredi ognja je ležal Oražen ožgan, mrtev.

Modernistovska prisega. — Rotenburški škof Kepler je ukoril profesorje tübinške bogoslovne fakultete, ker niso hoteli priseči protimodernistovske prisege. Iz Rima so dobili modernistovski profesorji ukaz, da ne smejo več izvrševati opravil dušnega pastirja. Neki list poziva vlado, naj zavzame odločno stališče napram temu vprašanju.

Požigalec. — Pred poroto v Ljubljani je stal Anton Kranjc, bivši konjar veleposestnika g. Lenarčiča na Vrhniki, ki je dne 3. septembra t. l. okolu 7. ure zvečer zažgal svojemu gospodarju dvojni kozolec in mu povzročil 10.000 kron škode. Kranjc je bil jezen na Lenarčiča, ki ga je radi malopridnosti odpustil iz službe in se sklenil nad njim maščevati. Ko se je usodepolni večer vračal iz neke gostilne na Vrhniki domov, je med potjo splezal na Lenarčičev dvojni kozolec in ga zažgal. Toda pri požigu ni imel sreče. Bil je zasačen na licu mesta. Porotna sodnija je obtoženca obsodila na deset let težke ječe.

Nesrečno žganje! — V vasi Cerkovše pri Vačah na Kranjskem je letošnje poletje žugal gostilničarju Berdajsu na Savi domačin Jožef Jančar, češ: »hudič, jaz ti že posvetim«, ko ga je oni prav po domače vrgel iz gostilne; zažgal je nato Blažu Možini po prepiru dva borovca poleg neke žive meje, vsled česar je bila pri tedanji veliki suši velika nevarnost, da bi se ogenj razširil tudi na druga, v bližini se nahajajoča hišna in gospodarska poslopja. Oboje dejanj pa je izvršil obtoženec v delni pijanosti. Te dni je bila razprava pred poroto v Ljubljani. Ker je bil obtoženi Jožef Jančar že lani kaznovan pa le vsled olajševalnih okolščin zaradi prestopka požiga, predlaga državni pravdnik, naj bi se preskrbelo, da bi se obtoženca, ki je sicer drugače miren in dober človek, kadar pa pije žganje, podivja in je skrajno nevaren človek svoji okolici, nekako odstranilo, da bi vsaj v nadalje ne nadlegoval svojih sovaščanov v pijanosti. Zagovornik poslanec dr. Ravnihar nasprotno ne slika obtoženca kot tako človeštvu nevaren individuum, pač pa ga smatra po izreku izvedencev — sodnikov za nenormalnega duševno manj razvitega in degeneriranega človeka, ki bi lažje veljal za občinskega tepčka, kot pa za kaj drugega. Tak človek nikakor ne spada v blaznico, niti v ječo, pač pa v zavod, kakoršnih naša država za enkrat še nima in kjer se skuša blagodejno vplivati na ljudi, katere le šnops in alkohol tako daleč zapelje, da se samega sebe ne zaveda in v hipni razburjenosti napravi čin, katerega potem obžaluje. — Obsojen je na 5 mesecev težke ječe z vsakomesečnim postom in trdim ležiščem.

Mali oglasi.

Najmanjša vrstolbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Kolik o je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne tiče rajo. Škode ni majhna.

Meblovana soba s prostim vhodom, svitla in zračna, v sredini mesta se odda takoj v najem. — Naslov pove upravništvo.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Korun v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo **po jako zmernih cenah.**

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Kastelja.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Največje kupovališče sirarskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Molitvene knjižice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

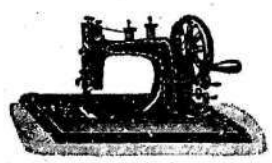

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajliranje dvokoles na plin.

Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirat stane K 6·—, v različnih barvah K 8·—

Pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 2-4.

Prodaja tudi na obroke.

Ceniki poštnine prosti.

Velika izbera že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

Tvrdka Konjedic & Zajec

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej „Krojaška zadruga“).

Bogata zaloga **železa, pločevine, jekla,** žebljev, vijakov, **vsakovrstnega kovanja** za pohištvo in stavbe, **vsakovrstnega orodja** za kovače, ključavničarje, mizarje itd. — Straniščne naprave in vpeljave. — Strešna okna, **strešne lepenke, traverse,** cement, svinčene in železne cevi.

Pumpe, žice in žične ograje. Razno **kmetijsko orodje.** Velika izbèr kuhinjske in hišne opráve kakor: pečij, štedilnikov itd. itd.

POSTREŽBA TOČNA IN DOMAČA.

Cene konkurenčne.

Prosimo, zahtevajte listke naše kontrolne blagajne.

ZAHVALA.

Povodom prebritke, nenadomestne izgube naše iskreno ljubljene hčerke oziroma sestre

Mimice Ivančič

izrekamo za vse dokaze srčnega sožalja kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage pokojnice k večnemu počitku tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo globoko zahvalo

Posebej pa se iskreno zahvaljujemo za tolažilne obiske preč. gosp. podružniku Vodopivcu ter preč. duhovščini, vsem gg. uradnikom, osobju c. kr. orožništva in c kr. finančne straže za častno spremstvo, vsem gg. pevcem za tolažilne nagrobnice kakor tudi prijaznim darovalcem prekrasnih vencev. — Veljaj vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

KANAL, 29. novembra 1911.

Žalujoči ostali.

Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi dandanašnje človeštvo, se pride vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti
močan želodec in dobra prebava tvorijo temelj zdravje in telesu. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvrstna vspehih slovití

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo likè želodčni liker, oziroma želodčno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Zdravi ali bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodoval svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si hočejo ohraniti zdrav želodec.

Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krči, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Navnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali količne bolečine ali srčno utripanje, ohrani temveč dober sen in živahen tek, zebranjuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slogih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajol, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Cervinjan, Oglej, Fiumicel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Milje, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh večjih in manjših krajih Goriško-Gradiščanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici 3 ali več steklenic nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov nektar.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski štrkljuj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jerebike 100, črešnjev sok 200 brinje 30 in mnogo drugih zeljišč. Te zestavine se pomešajo. 2

Dvonadstropna hiša se proda

v sredini mesta Idrije, na prometnem kraju. V njej se nahaja že nad 30 let gostilna. — Hiša je jako pripravna za trgovino ali vinsko kupčijo na debelo, ker ima prostorno klet. Cena 25.000 K. Naslov pove naše upravništvo.

Dve gospodični iščeta službi

kot slov. korespondentinji, slov. stenografinji ali strojepiski,

če je mogoče v Gorici ali pa tudi drugje.

Ponudbe na upravništvo „Soče“ pod šifro „B. B.“

Zlato na obroke!

Kdor pošlje K 14·—, dobi takoj krasno pristno srebrno uro z dvojnim pokrovom. Jamči se za 5 let. Zlato verižico 14-karat, moderne fazone, 56 gramov težko, uradno puncirano, za K 150· na obroke. Pogoji zelo ugodni. Samo K 5 mesečno. Moške in ženske ure.

Prvi znesek se lahko vplača po povzetju.

H. WEISS, Nagysalla št. 3, Ogersko.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori štev. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.